

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет філологічний
Кафедра германської та слов'янської філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

С. О. Омельченко

«27» червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ»
підготовки здобувачів
другого (магістерського)
рівня вищої освіти**

спеціальності 035 Філологія

предметної спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська))

за освітньо-професійною програмою Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська))

мова навчання англійська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Голуб О. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Роман В. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Руденко М. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Пампура С. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської та слов'янської філології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри д. філол.н, проф. Глущенко В. А.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно))

Керівник групи забезпечення _____ к. філол.н, доц. Роман В. В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«27» червня 2022 р., протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Дисципліна фахового вибору	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2,5 самостійної роботи студента – 5,5	1-й	1-й
	Лекції	
	20 год.	10 год.
	Практичні	
	10 год.	4 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	106 год.
	Вид контролю: <i>екзамен</i>	

Мета вивчення дисципліни «Теорія перекладу» полягає в ознайомленні магістрантів з останніми досягненнями у галузі теорії перекладу на основі сучасних психологічних, психолінгвістичних, лінгвістичних та ін. теорій, розвинути в них вміння аналізувати еквівалентні одиниці різних рівнів вихідної та цільової мов, розвивати вміння усного та письмового перекладу тощо.

2. МАТРИЦЯ

результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Теорія перекладу»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК2 – Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК3 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК6 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК9 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК10 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК11 – Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>	<p>ПРН2 – Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН3 – Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН4 – Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРН6 – Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p> <p>ПРН7 – Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН9 – Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН10 – Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p>	<p>Методи навчання:</p> <p>практичний метод (практичні заняття); метод проектів; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); репродуктивні методи (ділові / рольові імітаційні ігри); пошукові методи (самостійна робота студентів, робота з інформаційно-довідковою літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; перцептивні</p>	<p>Форми поточного контролю: практичні заняття, усне опитування, тестування, індивідуальні завдання.; форми проміжного контролю: тематична контрольна робота; форми підсумкового контролю: екзамен</p>

<p>ЗК12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК1 – Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>СК3 – Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>СК4 – Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>СК5 – Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК6 – Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної</p>	<p>ПРН11 – Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН13 – Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН14 – Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p> <p>ПРН15 – Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН16 – Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН17 – Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p>	<p>методи (відеоуроки, кінофільми, аудіозаписи виступів політичних лідерів англomовних країн); логічні методи (мовленнєві вправи, проблемні перекладацькі завдання, «кейсстаді» або аналіз конкретної ситуації в роботі перекладача).</p>	
--	--	---	--

<p>спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>СК7 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>СК8 – Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>			
--	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усь ого	зокрема				усьо го	зокрема			
л		п	лаб	с.р.	л		п	лаб	с.р.	
Тема 1. Basic assumptions of translation theory.	11	2	2		8	11	1	1		9
Тема 2. The theory of equivalence.	10	2	0		8	10	1	0		9
Тема 3. The translation of context-free words.	11	2	1		8	11	1	1		9
Тема 4. The translation of context-bound words.	11	2	0		8	10	1	0		9
Тема 5. The translation of equivalent-lacking words. The translation of pseudointernationalisms.	13	2	0		8	11	1	0		10
Тема 6. The translation of phraseological units.	11	2	1		8	11	1	0		10
Тема 7. Lexical transformations.	11	2	2		8	12	1	1		10
Тема 8. Grammatical transformations.	11	2	1		8	12	1	1		10
Тема 9. The translation of different functional styles. The translation of	11	2	1		8	11	1	0		10

signs and announcements.										
Тема 10. The translation of stylistic devices.	11	1	1		9	11	1	0		10
Тема 11. Political correctness in translation.	11	1	1		9	10	0	0		10
Усього годин	120	20	10		90	120	10	4		106

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Basic assumptions of translation theory.	2	1
2.	The theory of equivalence.	2	1
3.	The translation of context-free words.	2	1
4.	The translation of context-bound words.	2	1
5.	Translation of equivalent-lacking words. The translation of pseudointernationalisms.	2	1
6.	Translation of phraseological units.	2	1
7.	Lexical transformations.	2	1
8.	Grammatical transformations.	2	1
9.	The translation of different functional styles. The translation of signs and announcements.	2	1
10.	The translation of stylistic devices.	1	1
11.	Political correctness in translation.	1	0
Усього годин		20	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Basic translation theories.	2	1
2.	Rendering proper names, geographical names, and terms.	1	1

3.	The role of context in translation. The translation of polysemantic words.	1	0
4.	The ways of rendering phraseologisms.	1	0
5.	Generalization, specification of meaning, and other transformations in translation.	2	1
6.	Transposition and replacement in translation.	1	1
7.	The translation of metonymy, metaphor, and epithet.	1	0
8.	Gender-related lexical units in translation.	1	0
Усього годин		10	4

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Translation terminology and theories of translation.	8	9
2.	The theory of meaning and equivalence.	8	9
3.	The ways of rendering context-free words.	8	9
4.	The ways of rendering context-bound words.	8	9
5.	The ways of rendering equivalent-lacking words. Translation of pseudointernationalisms.	8	10
6.	The ways of rendering phraseological units in translation.	8	10
7.	Lexical transformations in translation.	8	10
8.	Grammatical transformations in translation.	8	10
9.	Stylistic problems of translation. The translation of different functional styles. Translation of signs and announcements.	8	10
10.	Stylistic problems of translation. The translation of stylistic devices.	9	10
11.	The rules of political correctness in translation.	9	10
Усього годин		90	106

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ (Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>):

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	Зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль (усні опитування, перевірка домашніх завдань, завдань самостійної роботи, тестові завдання), підсумковий контроль (*екзамен*).

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ З ПРОБЛЕМ ПЕРЕКЛАДУ

1. Translation definition.
2. Basic translation theories.
3. Translation varieties.
4. Translation equivalence and equivalents.
5. Levels of equivalence.
6. Factors influencing the choice of equivalents.
7. Rendering Ukrainian people's proper names by means of Latin letters in Ukrainian–English translations.
8. Rendering people's proper names from English into Ukrainian.
9. Rendering of geographical names.
10. Conveying the names of companies, corporations, firms, periodicals and public bodies.
11. The translation of terms.
12. The translation of polysemantic words.
13. The translation of words with a wide range of reference.
14. Contextual equivalents.
15. The definition of Equivalent-lacking words.

16. The ways of rendering equivalent-lacking words in English-Ukrainian and Ukrainian-English translation.
17. The translation of neologisms.
18. The translation of pseudointernationalisms.
19. Translating phraseologisms by choosing absolute/complete equivalents.
20. Translating phraseologisms by choosing near equivalents.
21. Translating phraseologisms by choosing genuine idiomatic analogies.
22. Translating phraseologisms by choosing approximate analogies.
23. Descriptive translating of idiomatic and set expressions.
24. Lexical transformations in translation: definition and classification.
25. Lexical transformations in translation: differentiation and specification of meaning, semantic development.
26. Lexical transformations in translation: generalization of meaning, antonymous translation, integral transformation.
27. Lexical transformations in translation: compensation of losses in translation, addition and omission of words for lexical reasons.
28. Grammatical transformations in translation: transpositions and replacements.
29. Grammatical transformations in translation: addition and omission of words for grammatical reasons.
30. Rendering of metaphors, metonymies and epithets.

7. Рекомендована література

Основна

1. Голуб О. М., Роман В. В., Медяник Г. А. A Course in English–Ukrainian and Ukrainian–English Translation. Слов’янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 233 с.
2. Голуб О. М., Роман В. В., Жукова М. К. Fundamentals of English-Ukrainian and Ukrainian-English Translation. Слов’янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 142 с.
3. Голуб О. М., Роман В. В., Lexical, Grammatical and Stylistic Aspects of English-Ukrainian and Ukrainian-English Translation. навчально-методичний посібник. Слов’янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 162 с.
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми: навч. посібник-довідник. Вінниця, Нова книга, 2018. 656 с.
5. Копильна О. Відтворення інтермедіальних елементів у перекладі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 31, том 2, 2020. С. 74–79.

Допоміжна

1. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Основи перекладознавства : навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2020. 352 с.

2. Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. / за ред.: ІвзГамбієра та Люка ван Дорслара; за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. Вінниця: Нова Книга, 2020. 560 с.

3. Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. Т. 2 : пер. з англ. / за ред.: Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара; за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. Вінниця: Нова Книга, 2020. 280 с.

4. Микола Лукаш: Моцарт українського перекладу : біографічно-бібліографічний та мистецький нарис / [Черноватий Л. М., Карабан В. І., Черняков Б. І. та ін.]; за ред.: Черноватого Л. М., Карабана В. І. Вінниця: Нова Книга, 2019. 408 с.

5. Набережнева Т. Є. Переклад у банківській галузі. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.

6. Павлик О. Прагматичні аспекти в перекладі. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 31, том 2, 2020. С. 191–196.

7. Переклад англомовних текстів у сфері медичної допомоги. Ч. 2. Опіки і вплив радіоактивного опромінення, обмороження та гіпотермія, дихальна недостатність, черепно-мозкові травми, термінове хірургічне втручання, екстрені терапевтичні випадки, отруєння : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / [Черноватий Л. М., Лук'янова Т. Г., Вороніна К. В., Котляров Д. М., Ковальчук Н. М.]; за ред. Л. М. Черноватого і О. В. Ребрія. Вінниця: Нова Книга, 2019. 320 с.

8. Переклад англомовних текстів у сфері медичної допомоги. Частина І. Асептики і антисептики, перев'язування і перев'язувальні матеріали, рани та переломи : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / [Черноватий Л. М., Коваленко Л. А., Кальниченко О. А. та ін.]; за ред.: Л. М. Черноватого, О. В. Ребрія. Вінниця: Нова Книга, 2019. 280 с.

9. Ребрій О. В. Основи перекладацького скоропису : навч. посіб. / за ред.: Л. М. Черноватого, В. І. Карабана. Вінниця: Нова Книга, 2020. 152 с.

10. Ребрій О. В. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Європейський Союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / за ред.: Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. Вінниця: Нова книга, 2020. 240 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. ProblemsOfOralTranslation [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gudrinieks.lv/referati/kursa-darbs/the-problems-of-oral-translation.html>.

2. MethodsOfEnglishLegalTerminologyTranslation [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://konfist.fl.kpi.ua/node/734>.

3. Walter J. PoliticallyCorrect [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www.translationdirectory.com/article162.htm>.

9. Посилання на дистанційний курс

Курс на платформі *Moodle*:

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2448>